

सन २०१६-१७ व सन २०१७-१८ च्या टंचाई
कालावधीत ग्रामीण तसेच नागरी भागात
पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाई निवारणार्थ
घेण्यात आलेल्या उपाययोजनांवरील खर्च
भागविण्यासाठी सन २०१७-२०१८ या वित्तीय
वर्षात अनुदान वितरीत करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: टंचाई २०१७/प्र.क्र.४४/पापु-१४
गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय इमारत संकुल, लोकमान्य टिळक मार्ग
मंत्रालय, मुंबई ४०० ००१
तारीख: २७ मार्च, २०१८

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक: टंचाई १०९९/प्र.क्र.१२/पापु-१४, दिनांक ३ फेब्रुवारी, १९९९.
- २) शासन निर्णय, पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक: टंचाई २००८/प्र.क्र.१४९/पापु-१४, दिनांक २१ ऑगस्ट, २००९
- ३) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग विभाग, क्रमांक: एससीवाय १०/२०१७/प्र.क्र. ५९/म-११, दिनांक १६ ऑक्टोबर, २०१७
- ४) शासन निर्णय, पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक: टंचाई २०१७/प्र.क्र.४४/पापु-१४, दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०१७
- ५) शासन निर्णय, पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक: टंचाई २०१७/प्र.क्र.१४५/पापु-१४, दिनांक ०३ नोव्हेंबर, २०१७
- ६) शासन निर्णय, पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक: टंचाई २०१७/प्र.क्र.१४३/पापु-१४, दिनांक १९ डिसेंबर, २०१७
- ७) शासन निर्णय, पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक: टंचाई २०१७/प्र.क्र.१६९/पापु-१४, दिनांक १९ डिसेंबर, २०१७
- ८) शासन निर्णय, पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक: टंचाई २०१८/प्र.क्र.२१/पापु-१४, दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०१८

- ९) विभागीय आयुक्त, नाशिक यांचे पत्र क्रमांक निधीमा २०१७/प्रक्र.०३/तामे २३(३) , दिनांक २१ मार्च, २०१८

प्रस्तावना :-

राज्यातील ग्रामीण व नागरी भागातील पाणी टंचाई निवारणार्थ घेण्यात येणाऱ्या उपाययोजनांवरील खर्च “२२४५-नैसर्गिक आपत्ती निवारणासाठी सहाय्य” या लेखाशीर्षाखाली उपलब्ध होणाऱ्या अनुदानातून भागविण्यात येतो. सन २०१७-१८ च्या टंचाई कालावधीत घ्यावयाच्या उपाययोजनांना अपर मुख्य सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील स्थायी समितीने संदर्भ क्र. ५ ते ८ येथील शासन निर्णयान्वये मान्यता दिली आहे. त्यानुसार सदर योजनांसाठी शासनाकडून देय अनुदानाच्या ५० % इतका निधी वितरीत करणे तसेच विभागीय आयुक्त, नाशिक यांच्या संदर्भ क्र. ९ अन्वये निधी मागणीचा प्रस्ताव या विभागास प्राप्त झाला आहे. सन २०१७-१८ या वित्तीय वर्षाकरिता महसूल व वन (मदत व पुनर्वसन) विभागाने त्यांच्या दिनांक १६.१०.२०१७ च्या शासन निर्णयाद्वारे उपलब्ध करून दिलेल्या निधीपैकी विभागाकडे शिल्लक असलेल्या निधीमधून विभागीय आयुक्त, अमरावती, नाशिक व औरंगाबाद यांना निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

ग्रामीण / नागरी भागात पेयजल टंचाई निवारणार्थ शासनाने विहीत केलेल्या निकषानुसार कोकण व पुणे या विभागात पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाई निवारणार्थ राबविलेल्या/राबविण्यात येणा-या उपाययोजनांवरील खर्च भागविण्यासाठी **रुपये १४५५.३९ लाख (रुपये चौदा कोटी, पंचावन्न लाख, एकोणचाळीस हजार फक्त)** इतका निधी विभागीय आयुक्त, अमरावती, नाशिक व औरंगाबाद यांना प्रचलित स्थायी शासन निर्णयामध्ये विहीत केलेल्या अटी व शर्ती तसेच खालील अटीच्या अधीन राहून अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे मंजूर व मुक्त करण्यात येत आहे.

अटी व शर्ती

- १) विभागीय आयुक्त, अमरावती, नाशिक व औरंगाबाद यांनी सदर निधी संबंधित जिल्हाधिकारी यांना वितरीत करतांना तो उपाययोजनानिहायच वितरीत होईल याची दक्षता घ्यावी.

- २) सन २०१६-१७ व सन २०१७-१८ या टंचाई कालावधीसाठी ग्रामीण / नागरी भागात पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाई निवारणार्थ घेण्यात आलेल्या उपाययोजनांकरीता तसेच, या कालावधीतील प्रलंबित देयकांच्या प्रदानासाठी सदर निधी वितरीत करण्यात यावा. अन्य टंचाई कालावधीतील उपाययोजनांसाठी सदर निधी खर्च होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
- ३) ग्रामीण / नागरी भागात पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाई निवारणार्थ सन २०१५-१६ व सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात वितरीत केलेल्या निधीची ज्या जिल्हाधिका-यांकडून उपयोगिता प्रमाणपत्रे प्राप्त झालेली नाहीत, त्यांनी वरील दोन्ही वर्षात वितरीत केलेल्या निधीची संपूर्ण खर्चाची (१०० टक्के) उपयोगिता प्रमाणपत्रे विभागीय आयुक्तांकडे सादर केल्याशिवाय संबंधित विभागीय आयुक्त यांनी त्यांना निधी वितरीत करू नये.
- ४) निधीचे वितरण करतांना यापूर्वी संबंधित उपाययोजनांना निधी वितरित करण्यात आलेला नाही याची खातरजमा करावी.
- ५) ज्या उपाययोजना महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत राबविण्यात येत आहेत, त्या उपाययोजनांसाठीचा निधी जिल्हा परिषदेकडे वितरीत करण्यात येऊ नये, सदर निधी संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांनी योजना राबविणाऱ्या संबंधित कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांचेकडे तात्काळ वितरीत करावा. तसेच ज्या योजना नगरपालिका / नगरपरिषद यांच्या मार्फत राबविण्यात येत असतील त्या योजनांसाठीचा निधी संबंधित नगरपालिका / नगरपरिषद यांच्या मुख्याधिकारी यांना वितरीत करावा.
- ६) यापुढे टंचाई निवारणार्थ घ्यावयाच्या उपाययोजनांकरीता निधीची मागणी करतांना, टंचाई निवारणार्थ कोणत्या प्रस्तावित उपाययोजना कोणत्या कालावधीसाठी घ्यावयाच्या आहेत, त्यासाठी किती निधीची आवश्यकता आहे, याबाबत बाब निहाय मागणी तसेच चालू आर्थिक वर्षात वितरीत करण्यात आलेला निधी, झालेला खर्च, शिल्लक निधी इत्यादी बाबतची माहिती सादर करावी. त्याशिवाय भविष्यात निधी मंजूर केला जाणार याची नोंद घेण्यात यावी.
- ७) सदर शासन निर्णयानुसार टँकरद्वारे/पिण्याच्या पाणी पुरवठा करण्यासाठीच्या उपाययोजनांकरीता जो निधी वितरीत करण्यात आला आहे, त्यामधून देयके अदा करताना खाजगी टँकरवर जी.पी.एस. प्रणाली बसविलेली असणे व जी.पी.एस. प्रणालीवर ज्या टँकरच्या फे-यांची नोंद होईल त्याच फे-या देयकाकरीता अनुज्ञेय राहतील. पाणी पुरवठा करणा-या ज्या टँकरवर जी.पी.एस. प्रणाली बसविलेली नाही किंवा जी.पी.एस. प्रणाली बंद असल्याकारणाने टँकर वाहतूक धारकाने टँकरच्या फे-या झाल्याचा दावा केला असल्यास,

अशा फे-या अनुज्ञेय ठरणार नाहीत. तसेच जी.पी.एस. प्रणालीची नोंद होत नाही म्हणून देयके प्रमाणित करण्यात येऊ नये व अशा प्रकारे प्रमाणित केलेल्या देयकांसाठी निधी वितरीत करण्यात येऊ नये.

- ८) ज्या प्रयोजनासाठी निधी वितरीत करण्यात आला आहे, त्याबाबतची जिल्हानिहाय भौतिक प्रगतीची माहिती विभागीय आयुक्तांनी शासनाकडे दर महिन्यास मासिक खर्चाच्या अहवालासोबत सादर करावी. निधीच्या वाटपाचे लेखे, अभिलेख विहीत कार्यपद्धतीनुसार अनुदान आहरीत व वितरीत करणाऱ्या कार्यालयाच्या स्तरावर अद्ययावत ठेवण्यात यावे. त्याचप्रमाणे दरमहा होणाऱ्या प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती पुढील महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत एकत्रितरित्या शासनास सादर करावी. दर तीन महिन्यांनी झालेल्या खर्चाची, महालेखाकार कार्यालयात नोंदविण्यात आलेल्या खर्चाशी पडताळणी करून त्याबाबतचे विहीत प्रमाणपत्र या विभागाकडे तात्काळ सादर करावे. तसेच **कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर निधीपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही** याची दक्षता नियंत्रक अधिकाऱ्याने घ्यावी. वितरीत करण्यात आलेल्या अनुदानातून जर काही रक्कम खर्ची पडणार नसेल तर ती रक्कम विहीत वेळेत शासनास प्रत्यार्पित करण्यात यावी.
- ९) सदर निधी सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षातच खर्च होणे आवश्यक आहे. तो व्यपगत होणार नाही अथवा कोषागारातून आहरित करून बँक खात्यात काढून ठेवला जाणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
- १०) त्याबाबतचा खर्च “मागणी क्र. सी-६, २२४५ -नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य, ०१-अवर्षण, १०२-पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा, (९१)-राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या मानकानुसार खर्च, (९१) (०१) पिण्याच्या पाण्याचा आकस्मिक निकडीचा पुरवठा (२२४५ ००९३) (दत्तमत)(वेतनेत्तर) ३१, सहायक अनुदाने” या उपलेखाशीर्षाखाली उपलब्ध असलेल्या अनुदानातून भागवावा व त्याखाली अंतिमतः खर्ची टाकण्यात यावा.
- ११) आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांनी कोषागार/उप कोषागार अधिकारी यांच्याकडे पाठविण्यात येणाऱ्या व देयकासोबत जोडल्या जाणाऱ्या संगणक स्लीपमध्ये गौण/उपलेखाशीर्षाचा संगणक संकेतांकाचा न चुकता उल्लेख करावा. तसेच, कोषागारातून/उपकोषागारातून आहरीत केलेल्या रकमेचा अहवाल शासनास सादर करावा.

या शासन निर्णयान्वये करण्यात येणाऱ्या निधी वितरणाचा तपशील विभागनिहाय तसेच उपाययोजनानिहाय पुढीलप्रमाणे आहे. याप्रमाणेच विभागीय आयुक्तांनी जिल्हाधिकार्यांना उपाययोजनानिहायच निधीचे वितरण करावे.

विवरणपत्र

(रक्कम रुपये लाखात)

उपाययोजना	नाशिक (जिल्हा नाशिक व धुळे)	औरंगाबाद (जिल्हा जालना)	अमरावती (जिल्हा अकोला, वाशिम आणि बुलढाणा)	एकूण
नळ योजनांची विशेष दुरुस्ती (धुळे+जालना)	५.९८	४२१.१०	०.००	४२७.०८
तात्पुरत्या पूरक नळ योजना (धुळे)	९५.५७	०.००	०.००	९५.५७
टँकरने/बैलगाडीने पा.पु. (जिल्हा-धुळे)	७५.००	०.००	०.००	७५.००
विहीरींचे अधिग्रहण (धुळे ७५.०० + नाशिक ५१.३९)	१२६.३९	०.००	४४.१८	१७०.५७
नागरी भागासाठी (वाशिम २९७.५६+ मालेगांव ६४.११+ मुर्तिजापूर ३२५.५०)	०.००	०.००	६८७.१७	६८७.१७
एकूण निधी मागणी	३०२.९४	४२१.१०	७३१.३५	१४५५.३९

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१८०३२६१२००३५५७२८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(महेश सावंत)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. अपर मुख्य सचिव, महसूल (मदत व पुनर्वसन) विभाग, मंत्रालय मुंबई.

पृष्ठ ६ पैकी ५

२. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३. प्रधान सचिव (२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. सचिव (ग्रा.वि.), ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई,
६. महालेखाकार, (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई
७. महालेखाकार, (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर
८. विभागीय आयुक्त, नाशिक, औरंगाबाद व अमरावती
९. जिल्हाधिकारी, नाशिक, जालना, औरंगाबाद, धुळे, अकोला व वाशिम
१०. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नाशिक, जालना, औरंगाबाद, धुळे, अकोला व वाशिम
११. कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद, नाशिक, जालना, औरंगाबाद, धुळे, अकोला व वाशिम
१२. मुख्याधिकारी, नगरपरिषद, वाशिम / मुर्तिजापूर / अकोला / मालेगांव
१३. अपर मुख्य सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१४. उप सचिव / पापु-१४, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे स्वीय सहायक
१५. पापु-१४ संग्रहासाठी.